

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖

วันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สกศ. ควบคุมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)	ประธานกรรมการ
กรรมการโดยตำแหน่ง	
๒. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา รักษาราชการแทน)	กรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รักษาราชการแทน)	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นายยศพล เวณุโกเศศ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาราชการแทน)	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แทน)	กรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(นายพรพจน์ เพ็ญพาส รองปลัดกระทรวงมหาดไทย แทน)	กรรมการ
๗. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(นางสาววรรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แทน)	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
(นางสาวกรรวิ สิริชีวะภาค ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แทน)	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(นางสาวจันทร์เพ็ญ เมฆาอภิรักษ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แทน)	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงแรงงาน
(นางสาววารุณี ลังกาพินธ์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน แทน)	กรรมการ
๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(นายสุรพล ทิพย์เสนา ผู้อำนวยการกองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แทน)	กรรมการ
กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน	
๑๒. นายบุญเลี้ยง ไชยศรีศักดิ์
กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๑๓. นายอนุชากร มาศมมาตล
กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ	กรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อมร ลีลารัศมี
กรรมการที่ เป็นพระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์	กรรมการ
๑๕. พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)	กรรมการ
๑๖. พระธรรมวิสุทธาจารย์ (แสวง ธมฺเมสโก)	กรรมการ

กรรมการที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๑๗. นายสมชัย เจริญช่าง	กรรมการ
กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น	
๑๘. นายชัยวัชร์ ศรีชู	กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	
๑๙. นางสาวกรองทอง บุญประคอง	กรรมการ
๒๐. นายคมสัน โพธิ์คง	กรรมการ
๒๑. นายชาติชาย เกตุพรหม	กรรมการ
๒๒. นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ	กรรมการ
๒๓. รองศาสตราจารย์ดนูวัศ สาคริก	กรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ	กรรมการ
๒๕. นางสาวนิรมล เมธีสุกุล	กรรมการ
๒๖. ศาสตราจารย์บังอร เสรีรัตน์	กรรมการ
๒๗. นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธานุกร	กรรมการ
๒๘. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	กรรมการ
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประมา ศาสตรระรุจิ	กรรมการ
๓๐. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา	กรรมการ
๓๑. นางปัทมา วีระวานิช	กรรมการ
๓๒. นายสกล กิตต์นิธิ	กรรมการ
๓๓. นายสุรศักดิ์ มุกประดับ	กรรมการ
๓๔. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรียเดว ทรีปาตี	กรรมการ
๓๕. นายเหมพงศ์ ทวีกาญจน์	กรรมการ
๓๖. นายอดุลย์ พิมพ์ทอง	กรรมการ
๓๗. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อภิชาติ จิตต์เจริญ	กรรมการ
๓๘. นายอำนาจ วิทยานูวัตติ	กรรมการ
๓๙. เลขาธิการสภาการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ

(นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทน)

ผู้ไม่เข้าประชุม

นายวิริยะ รามสมภพ

ลาประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายกมล รอดคล้าย ประธานคณะทำงานฝ่ายอำนวยการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒. นายกฤษชัย อรุณรัตน์ รองประธานคณะทำงานฝ่ายอำนวยการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๓. นายธนู ขวัญเดช รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๔. นายภูมิพัทธ์ เรืองแหล่ ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
๕. นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
๖. นางอำภา พรหมวาทย์ ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
๗. นางประวีณา อัสโย ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้
๘. นางสาวรุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษา

๙. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง	ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ
๑๐. นางสาวพัชรภรณ์ ศรีคล้าย	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน
๑๑. นางสาวศศิรัศม์ วีระไวทยะ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
๑๒. นางนันทิชา ไวยนพ	ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร
๑๓. นางพัชราพรรณ กฤษญาจินดารุ่ง	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๔. นางสาวช่อบุญ จิรานุภาพ	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๑๕. นางรุจิรา สุนทรรัตน์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานจริยธรรม
๑๖. นายเนติ รัตนาก	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๑๗. นางสาวพอฤทัย สดสมศรี	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๑๘. นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๑๙. นายชัชวาล อัมชากุล	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ
๒๐. นายวีระพงษ์ อุ่เจริญ	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ
๒๑. เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การประชุมวันนี้มีกรรมการเข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น จำนวน ๓๙ คน โดยเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร จำนวน ๓๔ คน เข้าร่วมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๕ คน และลาประชุม จำนวน ๑ คน และได้รับเกียรติจาก นายกมล รอดคล้าย ประธานคณะกรรมการฝ่ายผู้อำนวยการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนายกฤตชัย อรุณรัตน์ รองประธานคณะกรรมการฝ่ายผู้อำนวยการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมในวันนี้

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานการประชุม กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า

นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” มีหลักคิดที่ว่า ถ้าหากมีความสุขก็จะรักในสิ่งที่ทำ และถ้ารักในสิ่งที่ทำ จะสามารถทำสิ่งนั้นได้ดี ดังนั้น หากคณะกรรมการสภาการศึกษาทุกท่านมีเจตจำนงร่วมกันในการมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษา จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาดีขึ้นได้ จึงขอให้ทุกท่านร่วมแรงร่วมใจในการทำหน้าที่คณะกรรมการสภาการศึกษา

แนวทางการดำเนินการตามนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” มี ๒ ประการ คือ การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต ซึ่งสิ่งที่จะทำให้เกิดผลตามนโยบายที่กำหนดไว้ จะต้องดำเนินการในเรื่องการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา และ ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ตัวอย่างเช่น มีแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบ Online ที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา มีระบบสะสมหน่วยกิต มีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษาเพื่อผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบและเป็นการลดความเหลื่อมล้ำสำหรับผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเรียนในสถาบันการศึกษาได้ รวมถึงการมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นต้น โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

รูปแบบการประชุมจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุม โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารการประชุม (e-Meeting) เป็นหลัก เพื่อลดการใช้กระดาษสำหรับการจัดทำเอกสารประกอบการประชุม โดยจะใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทน จึงขอให้คณะกรรมการสภาการศึกษาทุกท่านศึกษาเรียนรู้การใช้งานระบบดังกล่าว

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๑. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ “เรียนดี มีความสุข” การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเพื่อความมั่นคงในชีวิต
๒. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชุมด้วยระบบบริหารการประชุม (e-Meeting) เพื่อลดการใช้กระดาษ

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเสนอให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ และได้แจ้งเวียนให้คณะกรรมการสภาการศึกษา พิจารณาและรับรองรายงานการประชุมภายในวันจันทร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เมื่อครบกำหนดระยะเวลา มีกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้แก้ไขรายงานการประชุมแล้ว รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมหน้า ๑๘ บรรทัดที่ ๖-๘ และหน้า ๒๐ บรรทัดที่ ๓๕-๓๗

มติ ๑. ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยไม่แก้ไข

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ประธานกรรมการสภาการศึกษา) รับทราบรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๓.๑ แนวทางการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ ประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านกฎหมาย นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับเป็นเวลามากกว่า ๒๔ ปี ประกอบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้มีการปฏิรูปการศึกษาและจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) ซึ่ง กอปศ. ยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ได้เสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ผ่านคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพิจารณาตามกระบวนการกฎหมายปฏิรูปประเทศ ซึ่งรัฐสภาได้พิจารณาหลักการ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณา (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเสร็จ นำเสนอในวาระที่สองและวาระที่สามของรัฐสภา ต่อมาพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลใช้บังคับวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ประกอบกับมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้ในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบให้เป็นอันตกไป ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. หากต้องการผลักดันให้มีผลใช้บังคับจะต้องเริ่มต้นกระบวนการใหม่ทั้งหมด แต่คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านกฎหมายได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ และพิจารณาแล้วเห็นว่าการเริ่มต้นกระบวนการใหม่ทั้งหมดเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากร ระยะเวลา และ

สติปัญญา ประกอบกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ที่นำเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภาได้มีบทบาทความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแล้ว จึงเสนอให้ดำเนินการโดยยึด (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมอย่างน้อย ๑ ครั้ง ก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาอีกครั้ง

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหลายเรื่องที่ยังไม่ประสบความสำเร็จหรือดำเนินการแล้วแต่มีปัญหาหลายประการ ได้แก่

๑) เรื่องโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการเดิมมีจำนวน ๑๓ หน่วยงานแล้วปรับเป็น ๕ องค์กรหลัก แต่เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่จึงมีปัญหา

๒) เรื่องการดำเนินการตามหมวด ๘ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ยังไม่มีกฎหมายลำดับรองมาบังคับใช้

๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาน้อย และใน (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ยังคงให้ความสำคัญเรื่องอาชีวศึกษาน้อยเช่นกัน

๔) มาตรา ๘ ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย แต่เป็นการลือคคุณลักษณะของผู้เรียนซึ่งในอนาคตอาจเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบอื่น

๕) ระบบการศึกษาใน (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (การศึกษาเพื่อคุณวุฒิ ตามระดับ การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง และการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต) เป็นวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาไม่ใช่ระบบการศึกษา

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเรียนให้ที่ประชุมทราบว่า ข้อกังวลห่วงใยของกรรมการสภาการศึกษาได้มีการกล่าวถึงในที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามการเสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ต่อคณะรัฐมนตรี จะช่วยลดระยะเวลาและประหยัดทรัพยากรได้ ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำข้อกังวลข้อห่วงใยของกรรมการสภาการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาไปรับฟังความคิดเห็น ซึ่งเป็นการดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และจะนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในประเด็นที่สังคมมีความกังวลไปปรับปรุง (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งเพื่อดำเนินการตามกระบวนการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป จึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมติของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาตามกฎหมาย

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบตามมติของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาตามกฎหมาย และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วาระที่ ๓.๒ ข้อหารือ กรณีพระสงฆ์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาตามกฎหมาย นำเสนอเรื่อง ข้อหารือ กรณีพระสงฆ์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว มีสาระสำคัญ ดังนี้

การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็น ๓ แผนก ได้แก่ ๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และ ๓) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า แต่ในความเป็นจริงมีสามเณรที่มีอายุน้อยและศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งหากส่งสามเณรไปเข้าเรียนในโรงเรียนสามัญปกติทั่วไปอาจจะไม่เหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาจัดการศึกษาสำหรับเด็กทั่วไปไม่ได้จัดการศึกษาสำหรับสามเณรเป็นการเฉพาะ ดังนั้นวัดจึงมีดำริจะจัดการศึกษาให้กับสามเณรโดยเป็นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในเรื่องนี้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระสงฆ์ไม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้ เนื่องจากพระสงฆ์ หรือวัด มิได้มีสถานะเป็นครอบครัวตามนิยามของกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกทั้งยังไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว ที่มุ่งให้ บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นผู้ยื่นขอจัดการศึกษาอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

๑) ดำเนินการจัดตั้งศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งบัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการ อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะจัดตั้งศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการขึ้นตามที่เห็นสมควรหรือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดก็ได้” ทั้งนี้ อาจมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับกรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาหาแนวทางนำร่องเพื่อจัดการศึกษาให้กับสามเณร

๒) เสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการกำหนดนิยามหรือออกอนุบัญญัติการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ครอบคลุมถึงระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางขจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาให้แก่สามเณรในระดับประถมศึกษา

จึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณาวินิจฉัยข้อหาหรือกรณีพระสงฆ์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. สามเณรที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่าไม่สามารถเข้าเรียนการศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงไม่สามารถออกอนุบัญญัติการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ครอบคลุมถึงระดับประถมศึกษา

๒. แนวทางการแก้ปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาให้กับสามเณรโดยอ้างอิงเฉพาะมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพียงมาตราเดียวจะยังคงมีปัญหาในเรื่องการศึกษาภาคบังคับ แต่หากอ้างอิงมาตรา ๑๒ (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ควบคู่ไปด้วย โดยให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ร่วมกับมหาเถรสมาคม จัดการเรียนการสอนหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำหรับสามเณรระดับประถมศึกษา และออกประกาศนียบัตรโดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จะทำให้ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๓. ความมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ร่วมกันดำเนินการเพื่อหาทางออกสำหรับการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาของสามเณรที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษาปีที่หก

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบตามมติของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมาย และมอบหมายให้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ร่วมกันดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมาย และความเห็นของคณะกรรมการการศึกษา

วาระที่ ๓.๓ (ร่าง) ฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐

นางอำภา พรหมวาที ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอ (ร่าง) ฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ มีสาระสำคัญดังนี้

การจัดทำฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อคาดการณ์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในอนาคต พ.ศ. ๒๕๗๐ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการศึกษาเพื่อนำทางไปสู่ฉากทัศน์อันเป็นอนาคตที่พึงประสงค์ และป้องกัน หลีกเลี่ยง หรือรับมืออนาคตที่ไม่พึงประสงค์ โดยข้อมูลที่น่ามาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อจัดทำฉากทัศน์ฯ มาจาก ๓ แหล่ง ได้แก่ ๑) *หลักฐานเชิงประจักษ์* อาทิ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลสภาวะการณ์การศึกษาในอดีต สถิติแนวโน้ม จำนวนการเกิดของประชากร โครงสร้างประชากร ข้อมูลสถิติคุณภาพการศึกษา สัญญาณ (Signals) การเปลี่ยนแปลง แนวโน้มต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกับการศึกษา แนวโน้ม (Trends) ของโลกและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ๒) *ความคิดเห็น ความต้องการ ความคาดหวัง* จินตนาการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ผู้ประกอบการ และผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาอาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาทางเลือก และการอุดมศึกษา ๓) *นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง* ได้แก่ นโยบายด้านการศึกษา นโยบายด้านแรงงาน นโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนแม่บทต่าง ๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการวิเคราะห์สภาวะการณ์การศึกษาในรูปแบบอนาคตศึกษาโดยใช้วิธีการคาดการณ์อนาคต (Foresight) ในรูปแบบฉากทัศน์ (Scenario) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งฉากทัศน์ที่สะท้อนความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นกับระบบการศึกษาไทยในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือ และเป็นสัญญาณในการจัดทำและสนับสนุนข้อมูลทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ วิฤตการณ์ต่าง ๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นต่อไป ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในอนาคต มี ๒ ปัจจัย คือ ๑) ปัจจัยภายใน เป็นเรื่องเกี่ยวกับภายในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู สมรรถนะการสอน หลักสูตรการเรียนรู้ และผู้เรียน เป็นต้น และ ๒) ปัจจัยภายนอก เช่น นโยบาย สื่อ เทคโนโลยี งบประมาณ เป็นต้น จากนั้นนำปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำฉากทัศน์ได้ ๔ ฉากทัศน์ ดังนี้ **ฉากทัศน์ที่ ๑** เป็นฉากทัศน์ที่ปัจจัยหลักทั้ง ๒ ปัจจัยมีแนวโน้มเป็นบวกทั้งคู่ (Internal + | External +) จึงเป็นฉากทัศน์ที่พึงประสงค์ **ฉากทัศน์ที่ ๒** เป็นฉากทัศน์ที่ปัจจัยภายในระบบการศึกษามีแนวโน้มเป็นลบ (Internal - | External +) ซึ่งเป็นฉากทัศน์ที่เป็นไปได้กรณีที่ ๑ **ฉากทัศน์ที่ ๓** เป็นฉากทัศน์ที่ปัจจัยภายในระบบการศึกษามีแนวโน้มเป็นบวก (Internal + | External -) จึงเป็นฉากทัศน์ที่เป็นไปได้กรณีที่ ๒ และ**ฉากทัศน์ที่ ๔** เป็นฉากทัศน์ที่ปัจจัยหลักทั้ง ๒ ปัจจัยมีแนวโน้มเป็นลบทั้งคู่ (Internal - | External -) จึงเป็นฉากทัศน์ที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น ในการจัดทำ ๔ ฉากทัศน์ดังกล่าวแล้ว ซึ่งการจัดทำภาพฉากทัศน์ที่พึงประสงค์

ฉากทัศน์ที่ไม่พึงประสงค์ และฉากทัศน์ที่เป็นไปได้ เป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและรองรับประเด็นที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฉากทัศน์ที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดฉากทัศน์ที่พึงประสงค์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ (ร่าง) ฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ ใน ๓ ประเด็น ดังนี้ ๑) กรอบแนวคิด ขั้นตอน และกระบวนการจัดทำฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ มีความสมบูรณ์ และน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร ๒) ข้อมูลเกี่ยวกับสัญญาณ แนวโน้ม ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาการศึกษามีความครบถ้วน ครบคลุม ถูกต้อง และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร และ ๓) ร่าง ฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ มีความถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. เรื่อง Individual Characteristic รวมทั้งเรื่อง Behavior ของคน เป็นเรื่องสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของฉากทัศน์ในอนาคต และส่งผลต่อเด็กและประชาชนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น โลกในยุค BANI World ทำให้เด็กเกิดภาวะซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย แสดงให้เห็นว่าเด็กเปราะบางมากขึ้นทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองรับมือไม่ไหว ดังนั้น ฉากทัศน์จะต้องตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคต จึงควรระบุคำว่า Individual Characteristic ไว้ในฉากทัศน์ และรวบรวมปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ เพื่อนำมาสังเคราะห์และจัดทำกระบวนการที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรือช่องว่าง (Gap) ในประเด็นนี้ จะทำให้การจัดทำฉากทัศน์ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. โลกในอนาคตเป็นโลกไร้พรมแดน (Boundaryless World) การคาดการณ์อนาคตข้างหน้า หรือการจัดทำฉากทัศน์จะต้องมีการออกแบบที่ดีเพื่อรองรับโลกในอนาคต เพื่อให้คนไทยมีความฉลาดรู้ในเรื่องต่าง ๆ (Literacy) ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต เช่น มีความฉลาดรู้ที่จะสามารถใช้ชีวิตโดยไม่โดนล่อลวง เป็นต้น

๓. เรื่องคุณธรรมจริยธรรม (Morality) เป็นเรื่องสำคัญและในปัจจุบันสามารถวัดคุณธรรมจริยธรรมได้แล้ว หากต้องการข้อมูลการคาดการณ์เรื่องนี้ รวมทั้งข้อมูลพฤติกรรมของคน (Behavior) สามารถขอข้อมูลจากศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มาเพิ่มเติมในฉากทัศน์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. การจัดทำฉากทัศน์ทำให้มองเห็นภาพในอนาคตของการศึกษาว่าจะเป็นอย่างใด แต่ข้อมูลในเอกสารที่เสนอให้พิจารณา ปรากฏข้อไม่ติของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพียงด้านเดียว ขาดข้อดีของกลุ่มคนเหล่านี้ จึงขอให้เพิ่มเติมข้อดีของกลุ่มคนเหล่านี้ให้ครบถ้วนทุกด้านเพื่อให้การวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตด้านการศึกษาที่มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๕. แนวโน้มประชากรของประเทศไทยมีจำนวนลดลง ทำให้ทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องนำเรื่องทรัพยากรทางการศึกษามาพยากรณ์แนวโน้มในอนาคตเพื่อจัดทำฉากทัศน์ด้วย เช่น หากผู้เรียนมีจำนวนลดลงในอีก ๕ ปีข้างหน้า จะมีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา (อาคารเรียน อุปกรณ์การเรียน ครูผู้สอน ฯลฯ) อย่างไร เป็นต้น

๖. ควรระบุเรื่องสัญญาณการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ชัดเจนว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการปรับเปลี่ยนบริบทรวมทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร โดยสามารถดูตัวอย่างได้จาก OECD หรือ UNESCO เพื่อให้ฉากทัศน์มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๗. บทความทางวิชาการเกี่ยวกับ Future of Education มักจะกล่าวถึง Future of Education and skills ซึ่งเน้นการศึกษาเพื่อให้มีทักษะในการทำงานจริง จึงควรเพิ่มเติมเรื่อง Future of Education and skills ในฉากทัศน์ด้วย เพื่อให้ฉากทัศน์มีความเข้มแข็งทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

๘. กระบวนการจัดทำฉากทัศน์ค่อนข้างรอบคอบและได้ข้อมูลที่น่าสนใจ แต่มีข้อสังเกตว่า บุคลากรทางการศึกษา หรือ ศึกษานิเทศก์ หรือ นักวิชาการที่ทำหน้าที่ช่วยโรงเรียนและครู ยังปรากฏข้อมูล

ในฉากทัศน์น้อยมาก ซึ่งบุคลากรทางการศึกษากลุ่มนี้มีปัญหาค่อนข้างมาก จึงควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับคนกลุ่มนี้ในฉากทัศน์ด้วย

๙. ฉากทัศน์ที่ ๑ และ ๔ มีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเป็นทางบวกและลบชัดเจน แต่ฉากทัศน์ที่ ๒ และ ๓ มีปัจจัยที่เป็นทั้งบวกและลบ ซึ่งไม่กำหนดทิศทางและไม่สะท้อนเนื้อหาที่ชัดเจน จึงขอให้ทบทวนเพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจนก่อนที่จะเผยแพร่ฉากทัศน์สู่สาธารณะ

๑๐. ฉากทัศน์ที่ ๔ เป็นสถานการณ์กรณีที่เลวร้ายที่สุด (Worst-case scenario) ซึ่งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเป็นลบทั้ง ๒ ปัจจัย สิ่งสำคัญคือจะต้องออกแบบเชิงป้องกันไม่ให้ฉากทัศน์ที่ ๔ เกิดขึ้น และต้องศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสาเหตุที่แท้จริงของฉากทัศน์นี้เพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขล่วงหน้า

๑๑. ควรมีข้อเสนอการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่ฉากทัศน์ที่ ๑ ว่าจะต้องเตรียมการอย่างไร และจะต้องแก้ปัญหาอะไรบ้าง เพื่อให้ฉากทัศน์ที่พึงประสงค์เกิดขึ้นจริงเป็นรูปธรรม

๑๒. แนวโน้มการศึกษาเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) จึงควรระบุเรื่อง Lifelong learning ในฉากทัศน์ด้วยเพื่อให้มีข้อมูลครบถ้วน

๑๓. การจัดทำฉากทัศน์ทั้ง ๔ ฉากทัศน์เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ซึ่งมีข้อสังเกตว่า การกวาดสัญญาณออกมาเป็นปัจจัยที่เป็น Internal กับ External จะต้องมียุทธศาสตร์เชิงประจักษ์ (Evidence Based) เช่น ในกรณีที่ทรัพยากรไม่เพียงพอ หรือหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะต้องมียุทธศาสตร์ที่แน่ชัด จากนั้นทำการคาดการณ์อนาคตในแต่ละฉากทัศน์ โดยวิเคราะห์ว่าปัจจุบันในแต่ละฉากทัศน์เป็นอย่างไร และวิเคราะห์หาช่องว่าง (Gap) เพื่อหารูปแบบหรือแนวทางการจัดการศึกษาร่วมกับการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑๔. ChatGPT มีองค์ประกอบที่จะช่วยรวบรวมข้อมูลในระดับโลก สามารถวิเคราะห์และสรุปข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน จึงควรนำข้อมูลแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคตจาก ChatGPT มาเปรียบเทียบและปรับฉากทัศน์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) ฉากทัศน์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๗๐ และให้นำข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปปรับแก้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และแจ้งให้กรรมการได้รับทราบผ่านช่องทางออนไลน์

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ ๔.๑ ความก้าวหน้าการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

มติที่ประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ เห็นชอบให้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการซึ่งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษาได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยมี นายอำนาจ วิชยานุวัติ เป็นประธานคณะทำงานจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

ปัจจุบันคณะทำงานจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติอยู่ระหว่างการยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ภายใต้หลักการเพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติมีลักษณะที่เป็นแผนแม่บทหรือเป็นแผนชี้ทิศทางการศึกษาที่ดูแลการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนเสียชีวิต โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และ (ร่าง) พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้งนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลและนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการได้ศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ ในช่วง ๕ ปีแรกของแผน (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และศึกษาข้อมูลและบริบทที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งแผนและนโยบายการศึกษาของต่างประเทศ รวม ๙ ประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ จากนั้นจะนำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ไปปรับปรุงความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนใน ๔ ภูมิภาค และนำเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สภาการศึกษา และคณะรัฐมนตรีตามลำดับต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๒ รายงานการดำเนินงานการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นางพัชราพรรณ กฤษณาจินดารุ่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งในมาตรา ๙ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ปัจจุบัน นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ จำนวน ๗ เรื่อง ได้แก่ ๑) การจัดทำและขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒) ๒) การจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๓) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแพลตฟอร์มสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเด็กปฐมวัย ๔) การจัดทำชุดเอกสารวิชาการเพื่อเป็นแนวทางการนำนโยบายและองค์ความรู้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและเว็บไซต์ของปฐมวัยไทยแลนด์ ๕) จัดทำเว็บไซต์ปฐมวัยไทยแลนด์ <https://ecd.onec.go.th> เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์ความรู้ และสถิติต่าง ๆ โดยเว็บไซต์ปฐมวัยไทยแลนด์ได้เปิดตัวต่อสาธารณชนเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ทำเนียบรัฐบาล ๖) การให้ความเห็นชอบนโยบายสำคัญ ๆ ได้แก่ มาตรการห้ามจับสอบวัดความสามารถทางวิชาการและสมรรถนะอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) และข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการฟื้นฟูพัฒนาการเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ซึ่งในประเด็นดังกล่าวอยู่ระหว่างขั้นตอนการเตรียมเอกสารเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และ ๗) การจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี โดยได้ดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๖๕ การขับเคลื่อนและพัฒนาเด็กปฐมวัย “หนุนเสริม เพิ่มคุณค่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างยั่งยืน” และการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ การขับเคลื่อนและพัฒนาเด็กปฐมวัย “ชวนรู้ ชวนเล่น สร้างสรรค์ผ่านนวัตกรรมเด็กปฐมวัย”

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๓ ความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อนงานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework: NQF)

นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนงานคุณวุฒิแห่งชาติ โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามคุณวุฒิแห่งชาติ คุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และคุณวุฒิสากล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนและผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมได้รับคุณวุฒิการศึกษาควบคู่กับการรับรองมาตรฐานอาชีพ ๒) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและรับรองหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพตามคุณวุฒิแห่งชาติในรูปแบบของดิจิทัลแพลตฟอร์มผ่านเว็บไซต์ www.thailandnqf.org และ ๓) ในช่วงปลายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดประชุมทางวิชาการโครงการขับเคลื่อนคุณวุฒิแห่งชาติและคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียนสู่การปฏิบัติ จำนวน ๓ ครั้ง ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดชลบุรี เพื่อนำเสนอผลความสำเร็จของการขับเคลื่อนงานรวมทั้งเป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานในส่วนกลางที่เป็นหน่วยงานนโยบายกับสถานศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๔ ความก้าวหน้าการดำเนินงานระบบธนาคารหน่วยกิต

นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบธนาคารหน่วยกิต โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และจัดทำคู่มือการดำเนินงานของระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งศูนย์ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง มีนาคม ๒๕๖๗ จะมีการพัฒนาระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มของธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และจัดทำคู่มือการใช้งานแพลตฟอร์มฯ เพื่อนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ซึ่งในระยะแรกจะดำเนินการในพื้นที่นำร่อง ๕ จังหวัด คือ ลำพูน เชียงใหม่ อุดรธานี ปทุมธานี นครศรีธรรมราช โดยมีการติดตามประเมินผล สรุปผล และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด และในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน ๒๕๖๗ จะเป็นการขยายผลการดำเนินงานศูนย์ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัดทั่วประเทศ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๕ รายงานผลการสำรวจทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตของคนไทยช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น (Future Skills)

นางสาวรุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับทักษะแห่งอนาคตมาเป็นเวลาต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยวิจัยทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตของคนไทย ๔ ช่วงวัย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศึกษาเรื่อง Soft Skill ที่ตอบโจทย์

๓ ภาคเศรษฐกิจ (เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว) และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับคำแนะนำให้ลงลึกในรายละเอียดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตของคนไทย (Future Skills) ใน ๓ ทักษะ คือ ความฉลาดรู้ทางดิจิทัล (Digital Literacy) ความฉลาดรู้ (Literacy) และการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ว่าในปัจจุบันสถานการณ์ของประเทศไทยเป็นอย่างไร ซึ่งสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาได้สำรวจข้อมูลและนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการวิจัย เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมด้านการศึกษา ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ความสนใจในการขับเคลื่อน Future Skills ให้เป็นรูปธรรม ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาเรื่อง Essential Future Skill และจะนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นางประวีณา อัสโย ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาพิเศษ คณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการ และสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานร่วมกันดำเนินงาน โดยมีแนวทางการดำเนินงานในภาพรวม ดังนี้ ๑) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูล ๒) ศึกษาสภาพจริงจากผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ๓) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานต่อยอดประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ๔) จัดประชุมสัมมนา ระดมความคิดเห็น รวบรวมจัดทำเป็นข้อเสนอที่ส่งผลกระทบต่อประเทศ โดยได้กำหนดผลผลิตที่จะได้รับ คือ

๑) ดัชนีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย และ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งปรับปรุงพัฒนาจากดัชนีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินงานโดยคณะทำงานพัฒนาดัชนีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ร่วมกับสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ซึ่งในตัวชี้วัดในดัชนีการศึกษาเพื่อเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทยมี ๓ มิติ ประกอบด้วย มิติด้านผลของการศึกษาและเรียนรู้ (ดำเนินการเรื่องตัวชี้วัดแล้วเสร็จ) มิติด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมิติด้านผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

๒) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อยู่ระหว่างการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อลงไปเก็บข้อมูลในการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดี ๑ แห่ง (๑ โรงเรียน ๓ ระบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย) และเก็บข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็กที่ยังมีปัญหาในการบริหารจัดการอีก ๑ - ๒ แห่ง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีกับโรงเรียนที่ยังมีปัญหาในการบริหารจัดการ และพัฒนาข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการฯ ขึ้นมาเพื่อปิดช่องว่างเหล่านั้นและเป็นข้อเสนอที่สามารถปฏิบัติได้จริง

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๗ ความก้าวหน้าการดำเนินงานเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

นางประวีณา อัสโย ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

ครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานสากล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินงานโครงการพัฒนาเครือข่ายเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครู

และคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาครูและส่งเสริมสนับสนุน การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ กิจกรรมการดำเนินงาน ได้แก่ ดำเนินการสำรวจ/ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู และจัดทำแนวทางการพัฒนาครู โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ดำเนินการร่วมกับสถาบันผลิตครูที่มีศักยภาพโดยร่วมกันวางแผนพัฒนาครู ตามความต้องการของครู ดำเนินการจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้น ทำการถอดบทเรียนเพื่อเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ปัจจุบันมีการศึกษาผลความต้องการ ในการพัฒนาของครูครอบคลุมทุกจังหวัด ทุกสังกัด ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๘ ผลการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทย ในเวทีโลก (IMD 2023)

นางอำภา พรหมวาทย ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้ สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) เป็นหน่วยงานระดับสากลที่จัดทำรายงานเรื่องการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศต่าง ๆ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีประเทศเข้าร่วมการจัดอันดับจำนวน ๖๔ ประเทศ ซึ่งแหล่งข้อมูล ที่สถาบัน IMD นำมาใช้ในการจัดอันดับมาจาก ๒ ทาง คือ ๑) ข้อมูลสถิติ/ข้อมูลทุติยภูมิ (Hard data/ Secondary data) และ ๒) ข้อมูลจากการสำรวจ (Survey Data) ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ

สถาบัน IMD พิจารณาอันดับตัวชี้วัดที่สำคัญ ๔ ปัจจัยหลัก ได้แก่ ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ๒) ประสิทธิภาพภาครัฐ ๓) ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน โดยปัจจัยด้านการศึกษาเป็น ปัจจัยย่อยอยู่ในปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีตัวชี้วัด ๑๙ ตัวชี้วัด สำหรับผลการจัดอันดับของสถาบัน IMD ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ในภาพรวมประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น จากอันดับที่ ๓๓ เป็นอันดับที่ ๓๐ จาก ๖๔ ประเทศ ส่วนด้านการศึกษามีอันดับลดลง ๑ อันดับ จากอันดับที่ ๕๓ เป็นอันดับที่ ๕๔ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยตัวชี้วัดด้านการศึกษามีอันดับดีขึ้น ๖ ตัวชี้วัด อันดับเท่าเดิม ๓ ตัวชี้วัด และอันดับลดลง ๑๐ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดของสถาบัน IMD มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และเป็น ตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ได้จัดทำแผนยกระดับความสามารถ ทางการแข่งขันด้านการศึกษาในเวทีโลก และจะจัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับความสามารถ ด้านการแข่งขัน พร้อมทั้งบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการ

๑. อัตราการรู้หนังสือของประเทศไทยต่ำลง ซึ่งประเทศไทยมีความพยายามในการแก้ปัญหา นี้มาโดยตลอด แต่ยังคงแก้ไขปัญหาคได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น นักวิชาการเรียกว่า ภาวะผิดปกติทางการอ่าน และการเรียนรู้ภาษา (Dyslexia) นอกจากนี้ข้อมูลจากดัชนีชี้วัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า แม้ว่าประเทศไทย จะมีแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก แต่ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของคนไทยค่อนข้างต่ำ ปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาจไม่ได้แก้ปัญหาที่ต้นทางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง ดังนั้นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทั้งในกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคณะกรรมการ สภาการศึกษา ควรร่วมกันพิจารณาว่าจะแก้ปัญหาเพื่อให้อัตราการรู้หนังสือของคนไทยสูงขึ้นได้อย่างไร

๒. แม้ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาอย่างก้าวกระโดด และปัจจุบันมีการลดการใช้กระดาษโดยใช้แท็บเล็ตแทนแล้ว แต่เทคโนโลยีมีผลเสียต่อเด็ก ทำให้เด็กนักเรียนอ่านน้อยลง เขียนน้อยลง และทำให้การจดจำน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้นในต่างประเทศ อาทิ ประเทศสวีเดน หรือ ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย จึงเริ่มกลับไปใช้วิธีการดั้งเดิม (Back to the basic) คือกลับไปให้ความสำคัญเรื่องการอ่าน และการเขียนลงบนกระดาษลดการใช้แท็บเล็ตเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีตามช่วงวัย

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

วาระที่ ๕.๑ กำหนดการประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ ๒/๒๕๖๖

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า มติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้จัดประชุมสภาการศึกษาไตรมาสละหนึ่งครั้ง โดยจัดในวันศุกร์สุดท้ายของเดือนที่สองของไตรมาส จึงขอหารือที่ประชุมว่ายังคงให้จัดประชุมไตรมาสละหนึ่งครั้งตามมติที่ประชุมสภาการศึกษาเช่นเดิมหรือไม่หรือมีความเห็นเป็นประการอื่นใด

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ ประธานกรรมการสภาการศึกษา มีความเห็นว่าให้กำหนดจัดประชุมสภาการศึกษาไตรมาสละหนึ่งครั้งเช่นเดิม แต่หากมีเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสภาการศึกษาสามารถนัดประชุมก่อนกำหนดได้

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ แจ้งว่า ในเบื้องต้นได้กำหนดวันประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ ในวันศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๕.๒ สรุปมติการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ สรุปมติการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ และขอให้ที่ประชุมให้การรับรองมติที่ประชุม

มติ ที่ประชุมรับทราบและรับรองมติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล
นางปัทมา คำภาศรี
นางสาวเต็มศิริ ทรงเจริญ
นายกัมพล ธรรมหมื่นยอง
นางสาวทัตดาว ปะตาทะโย
ผู้จัดรายงานการประชุม

เลขาธิการสภาการศึกษา
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม